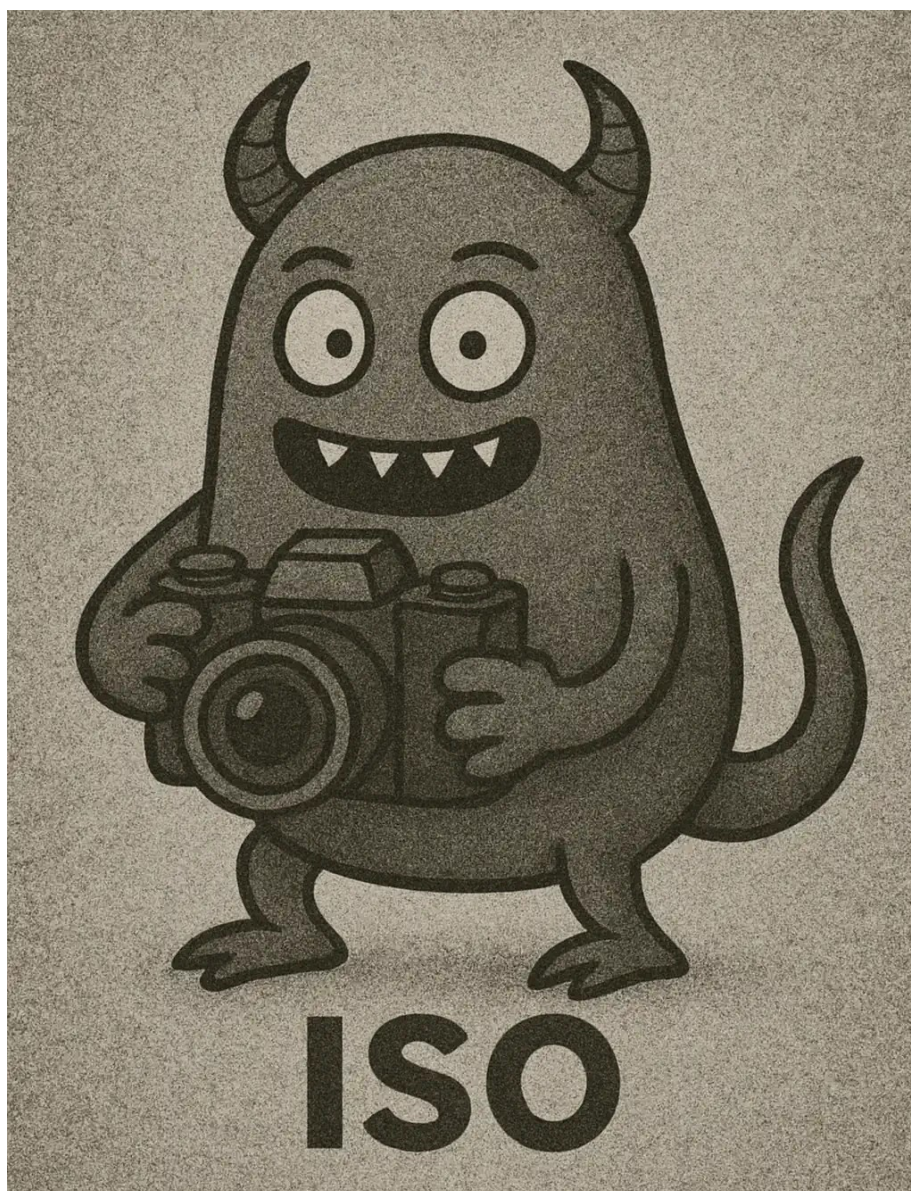

Nieuwsbrief september 2025

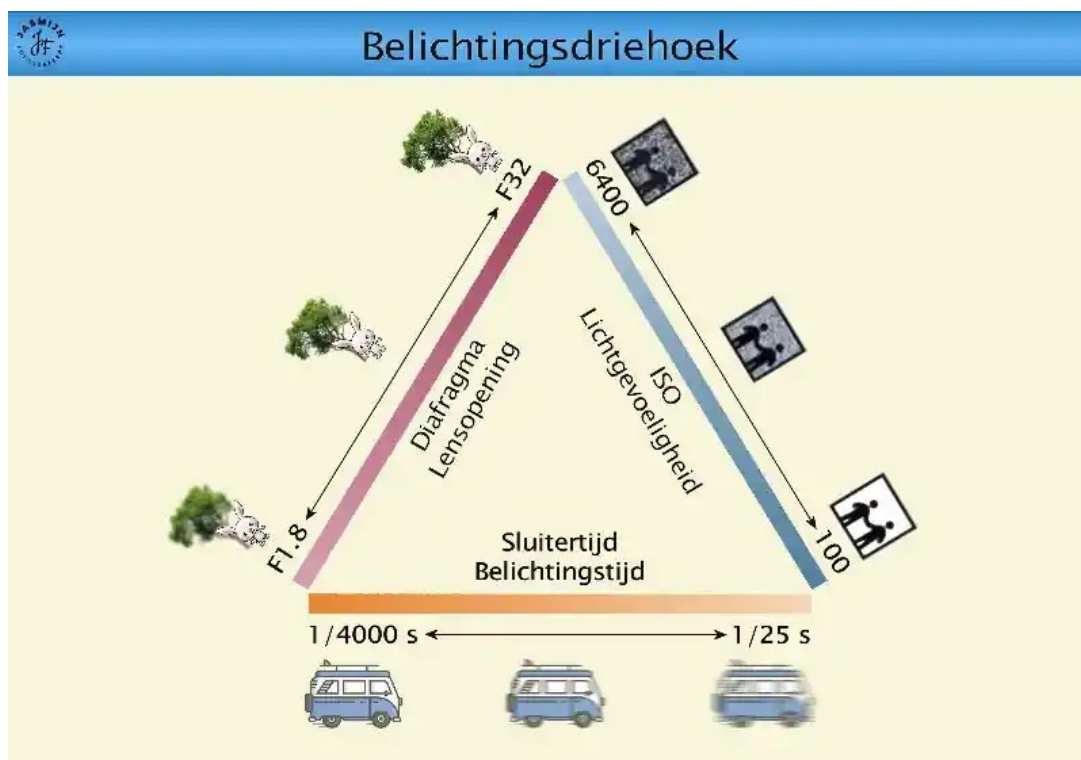
Het monster dat ISO heet – Deel II

In mijn vorige nieuwsbrief ben ik begonnen met schrijven over het ISO-monster. Je kunt alle nieuwsbrieven teruglezen in mijn [archief](#). We weten nu wat ISO is en hoe de foto erdoor beïnvloed wordt.

In donkere omstandigheden heb je meer licht nodig. Dat kan dus door je ISO omhoog te schroeven, maar je kunt ook op andere manieren licht toevoegen aan een foto. Wellicht denk jij nu – net als ik – meteen aan kunstlicht. Dat is natuurlijk een goede manier om het ISO-monster te temmen. Je kunt bijvoorbeeld een flitser gebruiken of een [ledpaneel](#). Hiermee is je probleem meestal snel opgelost.

Helaas is dit niet in alle gevallen mogelijk. Ik kan moeilijk een flitser gebruiken als ik in de schemer een ree ga fotograferen. Dus wat zijn dan de opties? Hier komt wat kennis van de technische aspecten van de camera in het algemeen en van de belichtingsdriehoek in het bijzonder bij kijken.

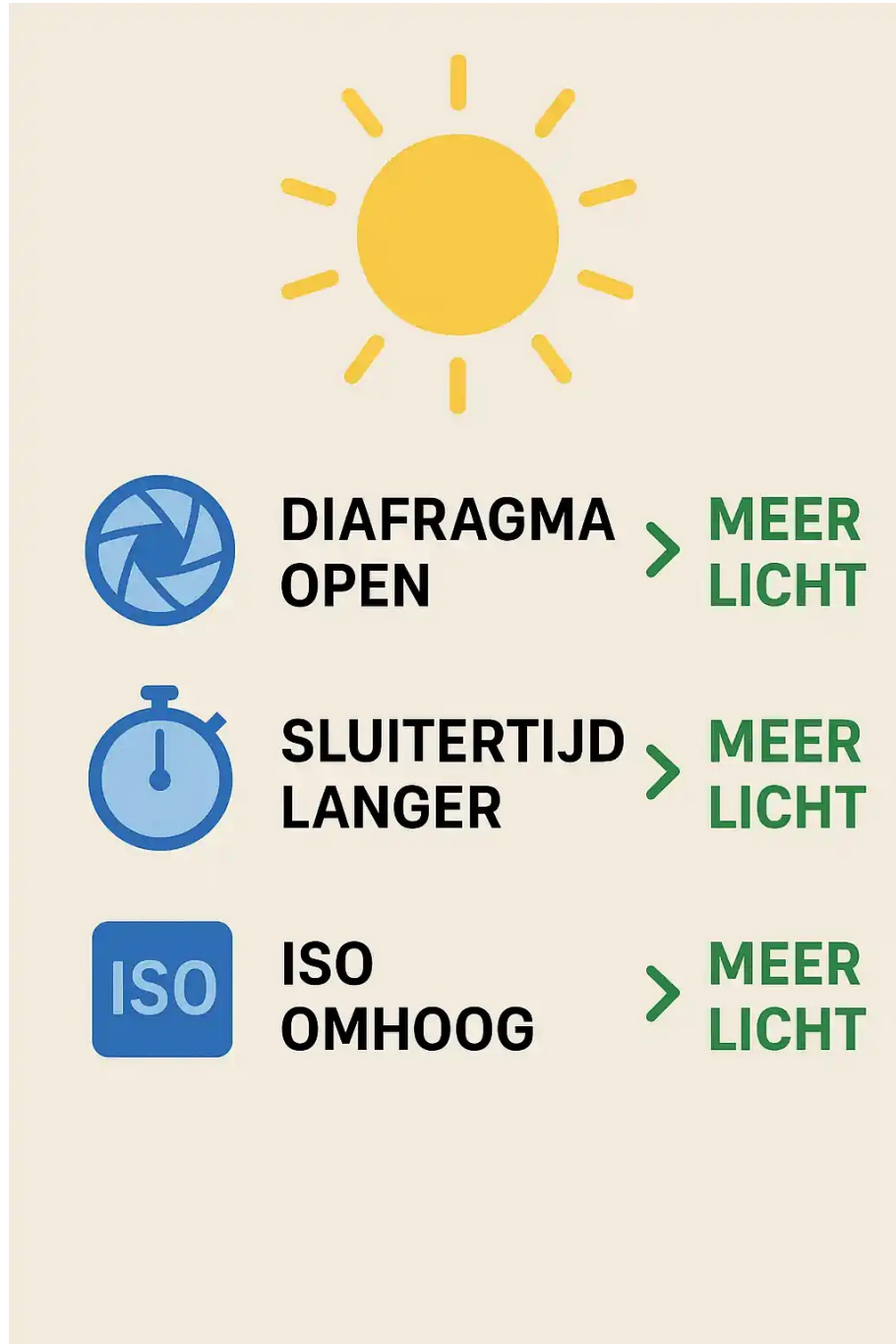

Wat is de belichtingsdriehoek?

Kort gezegd: de belichtingsdriehoek is de balans tussen de hoeveelheid licht die je camera binnenkomt (diafragma), hoe lang het binnenkomt

(sluitertijd) en hoe gevoelig de camera daarvoor is (ISO). Als de balans tussen diafragma, sluitertijd en ISO klopt, krijg je een goed belichte foto.

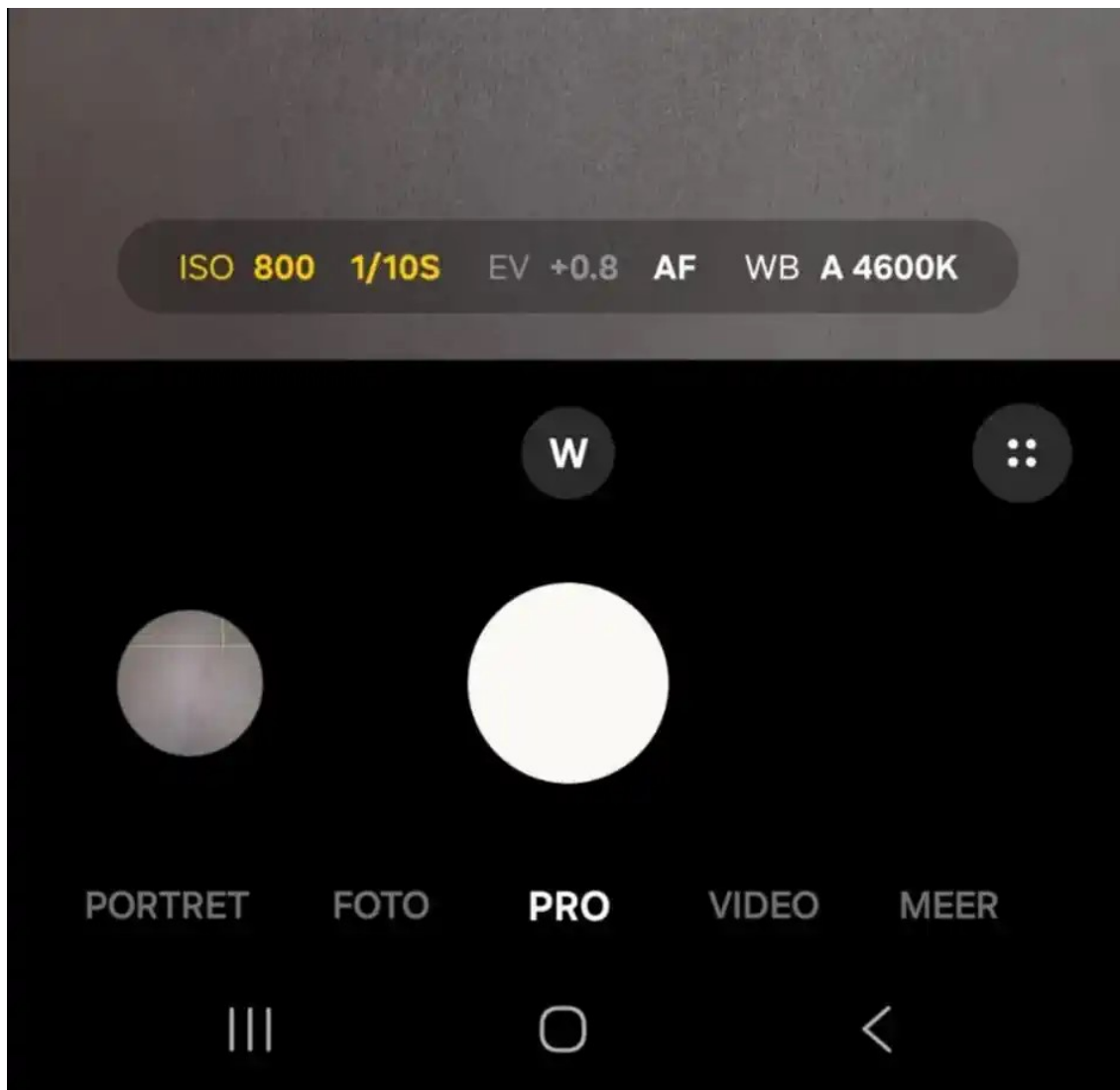
Om te voorkomen dat je ISO te hoog wordt, kun je je diafragma open zetten en/of je sluitertijd langer maken.

Ik ga nu natuurlijk vrij snel en kort door de bocht door deze, vrij ingewikkelde, materie heen. Bij vragen hierover kun je me altijd mailen, het internet verder raadplegen of één van mijn workshops en/of cursussen volgen.

Ook op je smartphone kun je handmatig de ISO en sluitertijd instellen. Bij

Samsung kun je de PRO-stand inschakelen en bij Apple kun je daarvoor een appje (eenmalige betaling) downloaden. Dus ook voor mensen die alleen met een smartphone fotograferen, is het interessant om je hier eens in te verdiepen.

Het klinkt weer relatief eenvoudig: door je diafragma te openen en/of je sluitertijd langer te maken, tem je het ISO-monster.

In feite is dat ook zo, maar toch is het niet in alle gevallen mogelijk. Op je smartphone kun je (uitzonderingen daargelaten) je diafragma niet aanpassen. De lens van je 'echte' camera biedt ook niet altijd de gelegenheid om het diafragma volledig te openen.

De sluitertijd langer maken, leidt vaak tot bewegingsonscherpte. Dus deze truc kun je ook niet altijd toepassen. De conclusie is dus dat je het ISO-monster soms moet omarmen. En zoals ik al schreef in mijn vorige

nieuwsbrief: gelukkig zijn er in de keuze voor welke camera je koopt én in de nabewerking nog meerdere opties om de invloed van het monster te verminderen. Hierover volgende maand meer.

Veel plezier met fotograferen en laat je niet bang maken door het ISO-monster!

Heb je interesse om meer te leren? Zie hier voor mijn cursussen en workshops: [Jasmijn SAKB](#)
